

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

De modis, quibus ad notitiam omnium Bullæ hæ ueniat. Cbp [i.e. Cap.]. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

consuetudines etiam immemorabiles sint, vt. s. censuris irretiri huiusmodi non possint, ob verba illa, Nec non consuetudinibus etiam immemorabilibus, nam consuetudines huiusmodi, quarum memoria non extat, vim pacti, privilegii, ac tituli habent, vt dixit Glos. in c. Super quibusdam. §. praterea. in verficu. non extat memoria, & ibi Abb. num. 8. de verbor. sign. & Ias. in leg. quo minus. numer. 96. ff. de sum.

3 Tertio regula hæc locum habet, ut Bulla hæc comprehendat offendentes quoscumque, etiam si se præscriptisse assererent longissimis præscriptionibus, ne litteris huiusmodi comprehenderentur, ob verba illa, Ac præscriptionibus quantumcunque longissimis, hæc autem sunt, quarum initii memoria in contrarium non extat, & multum operantur, ut sensit Fel. in Rubr. de præscript. num. 8. ver. Fallit tertio, & in cap. cum officii, eod.

4 Postremo regula hæc locum habet, vt Bullam hanc offendentes per ipsam coerceantur, esto asserant obseruantias esse scriptas, vel non scriptas, quibus nituntur probare se his litteris non comprehendi, ob verba illa, Et aliis quibuslibet obseruantis scriptis, vel non scriptis.

Nulla ratione igitur se tueri quis potest, quo minus hanc Bullam offendens ipsius pœnis non coerceatur.

Et ex his habemus amplificationes ad prædicta omnia, ut scilicet Bullam offendentes in censuras ipsius incidant.

Primum privilegium quodcumque quis habeat. Item quæcumque consuetudo extet. Tertio quamuis præscriptio longissima intercesserit.

Postremo, esto essent aliæ obseruantia, his enim non obstantibus tamen offendentes in pœnas Bullæ incidunt.

Excipio tamen, ubi Rom. Pontifex huic clausulæ derogaret, id enim potest. arg. ea. proposuit. de concess. præb. Sed de hoc capite satis, ad aliud veniamus.

*De modis, quibus ad notitiam omnium
Bulla hæc ueniat.
Cbp. VI.*

Vt verò præsentibus nostris processus ad publicam omnium notitiã facilius deducantur, chartas, seu membranas processus ipsos continentes valuis Ecclesiæ Sancti Ioannis Lateranen. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe appendi faciemus, ut ijs, quos processus huiusmodi concernunt, quod
ad

ad ipsos nõ peruenerint, aut quod ipsos ignoraue-
rint, nullam possint excu-
sationem prætendere, aut
ignorantiam allegare, cum non sit verisimile id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur. Insuper, vt processus ipsi, & præ-
sentes litteræ, ac omnia, & singula in eis cõtenta eo fiant notiora, quo in ple-
risque ciuitatibus, & lo-
cis fuerint publicata, vni-
uersis & singulis Patriar-
chis, Primatibus, Archi-
episcopis, Episcopis, & lo-
corum ordinariis, & præ-
latis vbilibet constitutis,
per hæc scripta committi-
mus, & in virtute Sanctæ
obedientiæ directè præci-
piendo mādamus, ut per
se, vel alium, seu alios præ-
sentes litteras, postquam
eas receperint, seu earum

habuerint notitiam, se-
mel in anno, aut si expe-
dire viderint, etiam plu-
ries in Ecclesiis suis, dum
in eis maior populi mul-
tudo ad diuina conue-
nerit, solemniter publi-
cent, & ad Christi fide-
lium mentes reducant,
nuncient, & declarent.

S V M M A.

- 1 *Lateranensis Ecclesia omnium Ecclesia-
rum totius orbis princeps est.
Eius clerici alijs præcedunt.
A Constantino Imperatore Saluato-
ri fuit dicata.
Cur sic nominata.*
- 2 *Basilica Principis Apostolorum de Vr-
be est Ecclesia Sancti Petri in Vatica-
no Monte.*
- 3 *Bulla hæc cur in ualuis prædictarum
Ecclesiarum affixa fuerit.*

CApit hoc in duas partes di-
uiditur, secunda pars incipit
ibi, ut processus. In prima parte,
quo Bulla hæc, & in ipsa conten-
ta ad omnium aures, & notitiam
perueniant, vt in duabus principi-
bus Ecclesiis vrbis hi processus,
ac litteræ affigantur, se curaturum
Rom. Pont. pollicetur, quam rem
vt dilucidiorẽ habeamus, tria
cx-

plicanda sunt. Primum, Ecclesia Lateranensis quanam sit. Item, quæ Basilica Principis Apostolorum. Postremo, cur harum Ecclesiarum valuis hanc Bullam affigi velit.

1 Quo ad primum igitur Ecclesia Lateranensis est Ecclesia Sancti Ioannis. Hæc Ecclesia principem locum inter omnes Ecclesias tam vrbs, quam orbis tenet, & omnium Ecclesiarum, etiam Basilicæ Sancti Petri vrbs Romæ caput est, vt declarauit, ac definiuit Grego. XI. in Bulla incip. Super vniuersas orbis Ecclesias. lata Auinioni decimo Cal. Februarii Pontificatus sui anno secundo, eandem comprobauit Pius V. per Bullam incip. Infirma, lata Romæ 1569. calend. Ianuarii, Pontif. sui anno Quarto. Quare clerici, & canonici eius Ecclesiæ tam in publicis supplicationibus, quæ fiunt eūdo, quam in aliis, præcedunt clericis, ac canonicis Ecclesiæ Sancti Petri, vt per eandem Bullam Pius V. declarauit. Item est propria Sedes Rom. Pontificis inter alias vrbes, & ob id possessionem sui Pontificatus accepturus Roma. Pontifex creatus, eandem Ecclesiam addit, vt consuetudo declarat, vt habetur in Bullis proximè citat. Fuit autem constructa ex suo Palatio a Constantino Imperatore, & Saluatori dicata, posteaquam lepra diuinitus liberatus est, & Baptismum suscepit, vt habetur in eadē Bulla Greg. XI. & facit c. constan-

tinus. 2. distin. 86. Dicitur est autem Ecclesia Lateranensis, quoniam in eo loco constructa est, vbi olim erat Palatium Lateranensium clarissimæ apud Romanos familiæ, vt habetur in Lexicon, in verb. Lateranensis. Frequentatur demum Ecclesia hæc plurimum ob sanctorum reliquias plurimas, quæ ibi habentur, quæ omnia cognosci possunt ex libello eo inscripto Mirabilia Romæ.

2 Quo ad secundum † Basilica Principis Apostolorum de Vrbe est Ecclesia Sancti Petri in Vaticano, quæ & ipsa celeberrima est. Idcirco autem in Vaticano dicitur, quoniam in Vaticano Colle sita est, nominatus est autem collis ille Vaticanus, quoniam eo Roma. Populus vatum responso expulsis Hetruscis positus sit, vel a Vaticiniis, quæ haberi solebant, vide tamen de hoc Lexicon in ver. Vaticanus.

3 Quo ad tertium † idcirco valuis Ecclesiarum affigi Bullam voluit, quoniam Ecclesiæ huiusmodi ob earum dignitatem, ac sanctitatē omnium aliarum maximè frequentantur, & ob id ad notitiam hominum facile venire potest. His præmissis iam habemus, quamobrè in his locis affigi Bullam hanc Roman. Pontifex velit, & quæ loca hæc sint, sed de hac parte satis, ad alteram veniamus.

Verf. Insuper, vt processus ipsi, & præfentes litteræ, ac omnia, et fingula in eis contenta eo fiant notiora, quo in plerisque Ciuitatibus, & locis fuerint publicata, vniuersis, & fingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum ordinariis, & Prælatiſ vbilibet conſtitutiſ per hæc ſcripta committimus, & in virtute Sanctæ obediētia diſtrictè præcipiendo mandamus, vt per ſe, vel alium, ſeu alioſ præſentelſ litteraſ, poſtquam eaſ receperint, ſeu earum habuerint notitiã, ſemel in anno, aut ſi expedire viderint, etiã plurielſ in Eccleſiſ ſuiſ, dum in eiſ maior populi multitudo ad diuina conuenerit, ſolēniter publicent, & ad Chriſti fidelium menteſ redu-

cant, nuncient, & declarent.

S V M M A.

- 1 In virtute Sanctæ obediētia præceptū quid ſignificet, & operetur.
- 2 Publicationiſ ſolemniſ huiuſ Bullæ forma quanam ſit.
- 3 Publicare hanc Bullam Eccleſia antiſtiteſ, Patriarche, Archiepſcopi, Epſcopi, & huiuſmodi ſolēniter in ſuiſ Eccleſiſ debent, & quotieſ, & quinã excuſentur ab obligatione.

IN hac parte præcipit Rom. Pōtifex, quo notior hæc Bulla fiat omnibuſ Eccleſia præſidib. & Prælatiſ, vt in ſuiſ Eccleſiſ ſolēniter eam publicent, ac declarēt. Verū, quo rem hanc abſolutam magiſ habeamuſ, duo præmittenda ſūt. Primum, quoniam in virtute Sanctæ obediētia hoc illiſ præcipit, quid præceptum hoc operetur. Deinde, quoniam ſolemniſ publicatio vt fiat, præcipitur, ſolemniſ publicatio hæc quanam ſit.

- 1 Quo ad primum igitur ¶ quid nam operetur præceptum illud in virtute Sanctæ obediētia, varia hæc de re DD. ſententiæ ſunt, nam alii volunt pœnam priuationiſ eſſe, alii peccatum infidelitatiſ, vt ait Glo. in ca. dolenteſ. de celebr. Miſſ. & Pau. Fulch. de viſit. & regimin. Eccleſi. c. 31. nu. 8. li. 1. Ego autem, quoniam inobediētia graue peccatum eſt. arg. c. 2. de

ma.

mai. & obed. ob eam rem nō obedientes primum peccare mortifere sentio: deinde, ex quo nulla pœna proposita certa est ad arbitriū Rom. Pont. puniri posse. arg. c. de causis. de off. deleg. & l. r. ff. de iudelib.

2 Quo ad secundum quæ forma solemnis publicatio fiat, dico hac forma faciendam esse, Episcopus Pontificiis vestibus indutus cum mitra, & Baculo assistentibus ipsi aliis clericis, & sacerdotibus clericilibus indutis, cereo accenso præsentate populo Bullam publicabit, vel alius de eius mandato ipso præsentate, ac deinceps publicata campana breuiter pulsabitur, & cereus in terram proiectus pedibus conculcabitur. arg. Clem. r. §. & quia, de pœn. & extrauag. incip. fidelis, & stolidæ. de fur. & sic etiam Roma. Pont. solemniter in die iouis sancto publicare consuevit, campana sono excepto. His præmissis iam regulam ponamus.

3 Ecclesiæ prælati ergo siue Patriarchæ, siue Archiepiscopi, siue Episcopi, vel alii Ecclesiæ Antistites in suis Ecclesiis Bullam hanc solemniter, dum maior populi frequētia aderit, publicabūt, vel per se, vel per alios.

Item non tantum semel in annum, verum etiam & sæpius, si id expedire animaduertent, ob verba illa semel in anno, aut si expedire viderint, etiam pluries.

Excipitur tñ, vbi Episcopus titularis tantum esset, & sic Ecclesiam non

haberet, nam ex quo Ecclesia caret, & populo, & ob id Bullæ verba ipsi non conueniunt, ergo nec dispositio. arg. l. 4. §. toties. ff. de damn. infect.

Postremo excipiuntur alii clerici, qui iurisdictionem non habent, nam Bulla solum de his loquitur, nam prælatorum nomine hi solū comprehenduntur, qui iurisdictionem habent, vt dixit Abb. in c. cū ab Ecclesiarum. de off. or. non igitur simplices parochi ad hoc tenentur, nā si & ipsos obligare voluisset, eorum mentionem fecisset, sicut fecit in sequenti Capite, Nec non rectores, ceterique curam animarum exercentes.

Atqui, an qui contra hanc Bullam venerint, eam probabiliter ignorantes, esto valuis dictarum Ecclesiarum affixa sit, & alibi etiā publicata, an inquam in pœnas ipsius incident? Hanc quæstionem in prima parte huius operis absoluiimus: Sed iam ad aliud caput veniamus.

De personis, quæ penes se hanc Bullam habere debent. Cap. VII.

Cæterum Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, aliique locorum Ordinarii, & Ecclesiarum prælati, nec nō Rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac